

II

(Nem jogalkotási aktusok)

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/402 AJÁNLÁSA

(2021. március 4.)

a Covid19-válságot követően a foglalkoztatás hatékony és aktív támogatásáról (EASE)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) A Covid19-világjárvány és a vírus terjedésének megfékezéséhez és az életvédelemhez szükséges rendkívüli intézkedések jelentős és elhúzódó gazdasági sokkot okoztak az Európai Unióban. 2020 harmadik negyedévében az EU GDP-je csaknem 4,2 %-kal alacsonyabb volt az előző év azonos negyedéhez képest. 2020 második felétől erőteljes, de nem teljes fellendülés következett be, de a fertőzések újbóli megjelenése várhatóan mérsékelt szűküléshez vezet, és 2021 második feléig késlelteti a helyreállítást ⁽¹⁾.
- (2) A Covid19-világjárványra adott szakpolitikai válasz mind nemzeti, mind uniós szinten jelentős szerepet játszott a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásának korlátozásában. A csökkentett munkaidős foglalkoztatás és a hasonló munkahelymegtartási intézkedések alkalmazása eddig segített visszafogni a munkanélküliség gazdasági tevékenység visszaeséséhez viszonyított növekedését. Uniós szinten a munkanélküliségi ráta 2020 első és harmadik negyedéve között kevesebb mint egy százalékponttal nőtt. A szakpolitikák a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezések (CRII ⁽²⁾ és CRII Plus ⁽³⁾) keretében rugalmas finanszírozásban részesültek az európai strukturális és beruházási alapokból, valamint a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszközökből (SURE) ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Európai Bizottság (2021): Európai gazdasági előrejelzés – 2021. tél (ideiglenes). European Economy, Institutional Paper, 144. szám, 2021. február.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/460 rendelete (2020. március 30.) az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a COVID-19 járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról (A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés) (HL L 99., 2020.3.31., 5. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/558 rendelete (2020. április 23.) az 1301/2013/EU és az 1303/2013/EU rendeletnek az európai strukturális és beruházási alapok Covid19-járványra adott válaszlépésekre történő felhasználásához kivételes rugalmasságot biztosító egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról (HL L 130., 2020.4.24., 1. o.).

⁽⁴⁾ A Tanács (EU) 2020/672 rendelete (2020. május 19.) a Covid19-világjárvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) létrehozásáról (HL L 159., 2020.5.20., 1. o.).

- (3) Előretekintve, a fogyasztási minták válság által kiváltott változásai, valamint a zöld és a digitális kettős átállás – az európai zöld megállapodás ⁽⁵⁾ és az európai digitális stratégia ⁽⁶⁾ segítségével – átalakítja gazdaságainkat. Előfordulhat, hogy egyes ágazatok egy ideig nem lábálnak ki teljesen, ha egyáltalán kilábalnak, és a vállalatok a válságból kikerülve pénzügyi nehézségeket tapasztalhatnak ⁽⁷⁾. Míg az az európai zöld megállapodás ösztönzi a növekedési stratégiánkat és a zöldebb gazdaságra való átállás 2050-ig várhatóan további 2 millió munkahelyet teremt az EU-ban ⁽⁸⁾, bizonyos ágazatokban és régiókban fennáll a veszélye annak, hogy munkahelyek megszűnnek. Ezek a fejlemények rövid távon a munkanélküliség növekedéséhez vezethetnek, míg az új minőségi munkahelyek létrehozása időbe telhet, a gazdasági kilátásoktól és a képzett munkaerő rendelkezésre állásától függően. A növekvő munkanélküliség és a növekvő inaktivitás a készségek elvesztését vonná maga után, ami az érintett egyénekre és a gazdaság egészére nézve is nyugtalanító következményekkel járna. Hathatós továbbképzési és átképzési intézkedések nélkül fennáll a veszélye annak, hogy a munkanélküliség veszélye tartóssá válik.
- (4) Megfelelő szakpolitikai válasz hiányában valószínűleg a fiatalok fizetik a legmagasabb árat. Az ifjúsági munkanélküliségi ráta növekedése 2020 első és harmadik negyedéve között az általános munkanélküliségi rátához képest megháromszorozódott ⁽⁹⁾. Az elkövetkező években ezt a generációt a munkaerőpiacra való kései belépés jellemezheti.
- (5) A válság valószínűleg kedvezőtlen hatást gyakorol a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű vagy alulreprézantált csoportok, például a nők, az idősebb munkavállalók, az alacsony képzettségűek, a fogyatékkal élők, a vidéki és távoli területeken élők, az LMBTIQ-személyek, a romák és más kirekesztés vagy megkülönböztetés által különösen fenyegetett etnikai vagy faji kisebbségek, valamint a migráns háttérrel rendelkezők munkaerő-piaci helyzetére is. Különösen, bár az EU-ban a nők átlagos foglalkoztatási rátája ma minden korábbinál magasabb, sok nő még mindig akadályokkal szembesül a munkaerőpiacra való belépés és a munkaerőpiacon maradás tekintetében, és javítani kell foglalkoztatási rátájukat ⁽¹⁰⁾.
- (6) Unió és nemzeti szinten stratégiai megközelítésre van szükség ahhoz, hogy fokozatosan átmenetet lehessen megvalósítani a világjárvány összefüggésében hozott szükséghelyzeti intézkedések és a helyreállítás során a munkaerő- és tőke-átcsoportosítás folyamatának megkönnyítéséhez szükséges intézkedések között. Az Uniónak és a tagállamoknak együtt kell fellépniük a dinamikus, munkahelyteremtő és inkluzív fellendülés előmozdítása, valamint a zöld és digitális átállás megkönnyítése érdekében az európai munkaerőpiacon. Figyelmet kell fordítani a szükséghelyzeti intézkedések anélkül történő fokozatos megszüntetésének veszélyeire, hogy hatékony új szakpolitikákkal támogathatják a munkavállalókat és a vállalkozásokat a helyreállítás során.
- (7) Az aktív munkaerőpiaci politikák olyan következetes csomagjára van szükség, amelynek részét képezik az ideiglenes munkaerő-felvételt és az átmenetet támogató ösztönzők, a készségfejlesztési politikák és a továbbfejlesztett foglalkoztatási szolgáltatások (a továbbiakban: „a foglalkoztatás hatékony aktív támogatása” vagy EASE-intézkedések) a fellendülés és a kettős átállás összefüggésében a munkaerőpiaci átmenetek támogatásához, teljes mértékben kihasználva az e célra rendelkezésre álló uniós forrásokat.
- (8) A foglalkoztatás időben történő és jól megtervezett támogatása előnyös lehet a munkavállalók és a vállalatok, valamint a gazdaság és a társadalom egésze számára. Ha időben és aktívan támogatják a válság sújtotta gazdasági ágazatokban dolgozó munkavállalókat, nagyobb valószínűséggel találnak minőségi munkahelyeket a bővülő ágazatokban, például a zöld és digitális ágazatban, vagy az innovatív üzleti modellekkel rendelkező ágazatokban, de a szociális gazdaságban és a képzett munkaerőt nélkülöző olyan ágazatokban is, mint például az egészségügyi és az ápolási-gondozási ágazat.
- (9) A munkaerő-felvételt támogató ideiglenes munkaerőpiaci ösztönzők a fellendülés kezdetén tapasztalt visszafogott gazdasági növekedés közepette hatékonyan előmozdíthatják minőségi munkahelyek létrehozását. Ezeket az ösztönzőket célzottan és úgy kell kialakítani, hogy megkönnyítsék a munkahelyek közötti átmenetet és olyan munkahelyek létrehozását, amelyekre ezen ösztönzők hiányában nem jöttek volna létre. A célcsoportok közé tartozhatnak a kiszolgáltatott és alulreprézantált csoportok, köztük a munkaerőpiacra belépő fiatalok. A tanulószereződéses gyakorlati képzések támogatása különösen eredményes lehet a munkaerőpiacon szükséges

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final.

⁽⁶⁾ Európai Bizottság (2020), Európa digitális jövőjének megtervezéséről szóló uniós stratégia.

⁽⁷⁾ A Nemzetközi Fizetések Bankjának alkalmazottai által készített elemzés szerint a fejlett gazdaságokban az üzleti csődhullám 2021 végére várhatóan jelentősen emelkedik. Lásd: Banerjee, R. Cornelli, G. és E. Zakrajsek (2020) „The outlook for business bankruptcies” (Üzleti csődkiadások) a BIS 30. számú hírlevelében.

⁽⁸⁾ Európai Bizottság (2019), „Foglalkoztatási és szociális fejlemények Európában 2019”.

⁽⁹⁾ 2020 első és harmadik negyedéve között az 15–24 évesek uniós munkanélküliségi rátája 3 százalékponttal, míg az általános munkanélküliségi ráta 0,8 százalékponttal nőtt. Forrás: Eurostat.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia, COM(2020) 152 final.

készségek fejlesztésében és a fiatalok foglalkoztatásában. Ezen túlmenően az átmenetet támogató ösztönzők, amelyek új munkáltatókat ösztönöznek a lakóhelyelhagyás kockázatának kitett munkavállalók felvételére, hozzájárulhatnak ezen átmenetek megkönnyítéséhez és a bővülő ágazatokban a készségkínálat növeléséhez. A vállalkozói szellem támogatása – különös tekintettel a fiatalokra, a nőkre és a szociális vállalkozókra – hasznosan kiegészítheti ezeket az intézkedéseket, beleértve a kkv-k előtt álló egyes legnagyobb kihívások, például a szabályozási kötelezettségek, a késedelmes fizetések és a finanszírozáshoz való hozzáférés kezelését.

- (10) A gazdasági szakirodalom azt mutatja, hogy a munkaerő-felvétel ösztönzése nagyobb átlagos foglalkoztatási előnyökkel járhat, mint más típusú aktív munkaerőpiaci politikák. A képzési programok mellett közép- és hosszú távú hatásai is a legnagyobbak, mivel javítják a munkavállalók foglalkoztathatóságát és készségeit. A munkaerő-felvétel és az átmenet ösztönzése a munkahelyi képzéssel együtt a képzés más formáinál eredményesebb lehet a munkaerőpiac szempontjából releváns készségek biztosításában. Céltartalom nyomán követés és a folyamatos foglalkoztatási követelmények révén csökkenthető annak kockázata, hogy ezek az ösztönzők olyan munkahelyekhez is hozzájárulhatnak, amelyeket egyébként is létrehoztak volna. Ráadásul ez a kockázat válság idején alacsonyabb, amikor a munkaerő-felvételi és átképzési intézkedések nagyobb valószínűséggel járnak pozitív hatással. ⁽¹¹⁾
- (11) A munkaerőpiaci igényekhez igazított továbbképzési és átképzési lehetőségek valamennyi vállalat és munkavállaló számára előnyösek lehetnek, de különösen azok számára, akik a munkaerőpiac jelentős strukturális változásai közepette lakóhelyüket elhagyni kényszerülnek vagy ennek veszélye fenyegeti őket. Ezeknek az intézkedéseknek a releváns készségekkel kapcsolatos információgyűjtésen és egyéniesített megközelítésen kell alapulniuk, biztosítva, hogy a munkavállalók hozzáférjenek az egyéni képzési lehetőségekhez. A rövid tanfolyamoknak fontos szerepük lehet, és mikrotanúsítványokkal is tanúsíthatók, a köz- és magánszféra érdekelt felei közötti partnerségek támogatása mellett.
- (12) A munkahelyváltást elősegítő eredményes szakpolitikákat jól működő foglalkoztatási szolgálatoknak kell kísérniük, megerősített intézményi kapacitással és képesnek kell lenniük arra, hogy személyre szabott támogatást nyújtsanak az álláskeresőknél, többek között a digitális eszközök fokozott használatán keresztül.
- (13) A színvonalas és eredményes tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai keretrendszere ⁽¹²⁾ és a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszere ⁽¹³⁾ olyan iránymutatást és bevált módszereket nyújt, amelyek a helyreállítás összefüggésében még inkább relevánsak lesznek. A kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) különösen támogatni kell a tanulószerveződéses gyakorlati képzések biztosításában, többek között adott esetben ideiglenes toborzási bónuszok vagy a munkaerőköltségek csökkentése révén.
- (14) A szociális partnerek szerepe létfontosságú gazdaságaink jobb helyreállításában, miközben párbeszéd révén hozzájárulnak a világjárvány foglalkoztatási és társadalmi következményeinek, valamint a kettős átállás kihívásainak kezeléséhez. A változásra való felkészülésre és a szerkezetátalakításra vonatkozó uniós minőségi keret előmozdítja többek között a szerkezetátalakításban, a változások előrejelzésében és a készségigények azonosításában való részvételüket.
- (15) Az üzleti szerkezetátalakítások összefüggésében kulcsfontosságú lesz a munkaerő újraelosztásának megkönnyítése. Az (EU) 2019/1023 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁴⁾ biztosítja, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő életképes vállalkozások a működés folytatása érdekében hozzáférjenek hatékony korai előrejelző eszközökhöz és megelőző szerkezetátalakítási keretekhez. A változásra való felkészülésre és a szerkezetátalakításra vonatkozó uniós minőségi keret ⁽¹⁵⁾ felvázolja az üzleti szerkezetátalakítási folyamatokban a készségek és a képzési igények előrejelzésének bevált módszereit.

⁽¹¹⁾ „Az aktív munkaerőpiaci intézkedések programjai akkor különösen sikeresek, ha a résztvevők hanyatlás idején csatlakoznak a programhoz és kedvező gazdasági körülmények között fejezik be.” Card, D., Kluve, J., & Weber, A. (2018). What works? A meta-analysis of recent active labor market program evaluations (Mi működik? Az aktív munkaerőpiaci programok közelmúltbeli értékeléseinek metaanalízise). Az Európai Gazdasági Szövetség Lapja, 16(3), 894–931., 34. o.

⁽¹²⁾ A Tanács 2018. március 15-i ajánlása a színvonalas és eredményes tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről (HL C 153., 2018.5.2., 1. o.).

⁽¹³⁾ A Tanács 2014. március 10-i ajánlása a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről (HL C 88., 2014.3.27., 1. o.)

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1023 irányelve (2019. június 20.) a megelőző szerkezetátalakítási keretekről, az adósság alóli mentesítésről és az eltiltásokról, valamint a szerkezetátalakítási, fizetéseképtelenségi és adósság alóli mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről, és az (EU) 2017/1132 irányelv módosításáról (Szerkezetátalakítási és fizetéseképtelenségi irányelv) (HL L 172., 2019.6.26., 18. o.).

⁽¹⁵⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „A változásra való felkészülésre és a szerkezetátalakításra vonatkozó uniós minőségi keret”, COM(2013) 882 final.

- (16) Az új európai iparstratégia ⁽¹⁶⁾ célja egy globálisan versenyképes, klímasemleges, tiszta, körforgásos és digitalizált európai ipar kiépítése. Az európai ipari ökoszisztémák köré szerveződik, amelyek az értéklánc valamennyi szereplőjét felölelik: a vállalkozásoktól a tudományos körökig, kutatási egységekig, szolgáltatókig és beszállítóig. Az ökoszisztémák azonosítása hasznos keretet biztosíthat a készségigények feltérképezéséhez.
- (17) A szociális jogok európai pillére szerint mindenkinek joga van a foglalkoztatási vagy önfoglalkoztatási lehetőségek javításához, ideértve az álláskeresés és a képzés támogatását is, miközben a foglalkoztatási feltételeknek tiszteletben kell tartaniuk a minőségi kritériumokat ⁽¹⁷⁾.
- (18) Az inkluzivitás előmozdításához egyenlő esélyeket kell biztosítani a munkaerőpiaci átmenetek során, nemre, faji vagy etnikai származásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, korra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélkül. Továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani az alacsony képzettségű/készség szintű felnőttekre és a migráns háttérű személyekre. Hasonlóképpen egyetlen területet sem szabad hátrahagyni – a nagyvárosoktól a vidéki, part menti vagy távoli területekig az egész EU-ban, beleértve a legkülső régiókat is.
- (19) Tekintettel azokra a nehézségekre, amelyekkel a fiatalok EU-szerte szembesülnek, elfogadták az ifjúsági foglalkoztatást támogató csomagot ⁽¹⁸⁾, hogy olyan „ugródeszkákat” biztosítsanak számukra, amelyek hozzájárulnak stabil munkaerőpiaci integrációjukhoz. Válaszul a tagállamok két tanácsi ajánlást fogadtak el az ifjúsági garancia ⁽¹⁹⁾, valamint a szakoktatás és -képzés ⁽²⁰⁾ egyidejű megerősítése érdekében, és ezek végrehajtása most folyik.
- (20) A fenntartható versenyképességre, a szociális méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program ⁽²¹⁾ átfogó tervet határoz meg a változó munkaerőpiachoz való alkalmazkodás megkönnyítése érdekében több és jobb készségfejlesztés támogatására. Emellett a készségfejlesztési paktum ⁽²²⁾ felkéri az állami és magánszervezeteket, hogy egyesítsék erőiket, és tegyenek konkrét lépéseket az európai emberek továbbképzése és átképzése érdekében.
- (21) Az EASE-intézkedésekből álló szakpolitikai csomagok akkor lesznek a legeredményesebbek, ha azokat megfelelő keretfeltételek támogatják, ideértve a modern munkaerőpiaci intézményeket, a beruházások akadályainak felszámolását, a vállalkozások belépését, növekedését és kilépését, a hatékony adókedvezmény-rendszert és a jól működő közigazgatást, a fenntartható államháztartás általános összefüggésében. A Tanács által az európai szemeszter keretében elfogadott kapcsolódó országspecifikus ajánlások végrehajtása még inkább fontos a gazdasági fellendülés előmozdítása és tartós hatásainak biztosítása szempontjából.
- (22) A fellendülés és a kettős átállás összefüggésében a munkaerőpiaci kihívások kezeléséhez megfelelő forrásokat kell elkülöníteni az EASE-intézkedések finanszírozására. Horizontális elvként a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az uniós programok és eszközök ne nyújtsanak kettős finanszírozást. Biztosítaniuk kell azt is, hogy ezeket a támogatási intézkedéseket adott esetben úgy alakítsák ki, hogy megfeleljenek az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak.

⁽¹⁶⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Új európai iparstratégia, COM(2020) 102 final.

⁽¹⁷⁾ Az Európai Unió Tanácsa (2017), Intézményközi nyilatkozat a szociális jogok európai pillérének jóváhagyásáról.

⁽¹⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Ifjúsági foglalkoztatás támogatása: Út a munka világába a következő generációk számára (COM(2020) 276 final).

⁽¹⁹⁾ A Tanács ajánlása (2020. október 30.) az „Út a munka világába – Az ifjúsági garancia megerősítése” témájában és az ifjúsági garancia létrehozásáról szóló, 2013. április 22-i tanácsi ajánlás felváltásáról 2020/C 372/01, HL C 372., 2020.11.4., 1. o.

⁽²⁰⁾ A Tanács ajánlása (2020. november 24.) a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről 2020/C 417/01, HL C 417., 2020.12.2., 1. o.

⁽²¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program, COM(2020) 274 final.

⁽²²⁾ Európai Bizottság (2020), Készségfejlesztési paktum.

- (23) Aktív munkaerőpiaci intézkedések és az állami foglalkoztatási szolgálatok kapacitásának növelését célzó intézkedések támogathatók a strukturális alapok, nevezetesen az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) keretében ⁽²³⁾ és az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) ⁽²⁴⁾, valamint a Méltányos Átállást Támogató Alap ⁽²⁵⁾, az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap a lakóhelyüket elhagyni kényszerült munkavállalók számára (EGAA) ⁽²⁶⁾, kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás (REACT-EU) ⁽²⁷⁾ és a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék ⁽²⁸⁾. A tagállamok a technikai támogatási eszközből ⁽²⁹⁾ is részesülhetnek a készségre és az aktív munkaerőpiaci politikákra vonatkozó reformok megtervezéséhez és végrehajtásához.
- (24) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz következetes reform- és beruházási csomagok részeként támogathatja a munkahelyteremtést és a foglalkoztatást támogató, ezen ajánlásban körvonalazott intézkedéseket, különösen a kapcsolódó országspecifikus ajánlásokban azonosított releváns kihívások kezelését célzó intézkedéseket. A tagállamok által a helyreállítási és rezilienciaépítési terveikben javasolt EASE-intézkedéseknek tiszteletben kell tartaniuk az eszköz létrehozásáról szóló rendeletben ⁽³⁰⁾ meghatározott támogathatósági és értékelési kritériumokat. Főszabályként az eszköz nem finanszírozhat ismétlődő kiadásokat, a kellően indokolt esetek kivételével, és csak olyan reformokat és beruházásokat finanszírozhat, amelyek tartós hatással járnak és strukturális változást eredményeznek az igazgatásban vagy a vonatkozó szakpolitikákban. Az eszköz keretében finanszírozásra csak akkor kerül sor, ha a Bizottság pozitívan értékeli a tagállam által javasolt egyedi intézkedéseket, a terveket a Tanács jóváhagyja, valamint a kapcsolódó mérföldkövek és célok teljesítése kielégítő.
- (25) A 2021. évi európai szemeszterről szóló tanácsi következtetések ⁽³¹⁾ arra ösztönzik a tagállamokat, hogy helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe foglalják bele a munkaerőpiacra, a szociálpolitikára, az egészségügyre, valamint az oktatási és képzési területekre vonatkozó alapvető reformokat és beruházásokat. A Bizottság tagállamokhoz intézett, a tervekről szóló iránymutatása ⁽³²⁾ kiemeli, hogy a terveknek lehetőséget kell adniuk határozott szakpolitikai válasz előmozdítására azáltal, hogy támogatják a foglalkoztatáspolitikákban a foglalkoztatás megőrzéséről a minőségi munkahelyek teremtésére való áttérést, valamint támogatják a munkahelyek közötti átmenetet a strukturális változások megkönnyítése és felgyorsítása érdekében,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

- tekintettel a Covid19-világjárványból, a hanyatló ágazatokról a zöld és digitális átállás keretében nagyobb növekedési potenciállal és stratégiai értékkel rendelkező gazdasági tevékenységekre való átmenetből, valamint a demográfiai változásokból eredő munkaerőpiaci kihívásokra, a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a munkahelyteremtő fellendülést, ösztönözniük kell a készségfejlesztést és támogatniuk kell az embereket az új minőségi munkahelyekre való átállásban, az alábbi iránymutatásokkal összhangban:

Koherens szakpolitikai csomagok a munkaerőpiaci átmenet támogatására

- A tagállamoknak az ideiglenes és állandó intézkedéseket ötvöző koherens szakpolitikai csomagokat kell kidolgozniuk a világjárvány által kiváltott munkaerőpiaci kihívások kezelése, valamint a zöld és digitális átállás sikere érdekében.

⁽²³⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Szociális Alap Pluszról (ESZA+), COM(2018) 382 final.

⁽²⁴⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról, COM(2018) 372 final.

⁽²⁵⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozásáról, COM(2020) 22 final.

⁽²⁶⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapról (EGAA), COM(2018) 380 final.

⁽²⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2221 rendelete (2020. december 23.) az 1303/2013/EU rendeletnek a Covid19-világjárvány és társadalmi következményei okozta válság elhárításának előmozdítását és a zöld, digitális és reziliens gazdasági helyreállítás előkészítését támogató kiegészítő források és az azokkal kapcsolatos végrehajtási rendelkezések tekintetében történő módosításáról (REACT-EU) (HL L 437., 2020.12.28., 30. o.).

⁽²⁸⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék létrehozásáról, COM(2020) 854 final.

⁽²⁹⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a technikai támogatási eszköz létrehozásáról, COM(2020) 409 final.

⁽³⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

⁽³¹⁾ A Tanács következtetései a 2021. évi európai szemeszterről: a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégia foglalkoztatási és szociális vonatkozásai.

⁽³²⁾ SWD(2021) 12 final, 1. rész, 2. o.

3. Ezeknek a szakpolitikai csomagoknak az ebben az ajánlásban kidolgozott három alkotóelemből kell állniuk: i. munkaerő-felvételi és átmenetet támogató ösztönzők és vállalkozástámogatás, ii. továbbképzési és átképzési lehetőségek és támogatási intézkedések, valamint iii. a foglalkoztatási szolgálatok által a munkahelyváltáshoz nyújtott fokozott támogatás. A továbbiakban ezek EASE-intézkedések. Az intézkedéseket különösen:
 - ki kell egészíteni a Tanács által az európai szemeszter keretében elfogadott kapcsolódó országspecifikus ajánlások végrehajtásával,
 - valamennyi gazdasági ágazatban és régióban a készségigények és a lehetséges hiányok feltérképezésére kell alapozni, beleértve az új európai iparstratégia által meghatározott ipari ökoszisztémákat is, a minőségi munkahelyteremtés szempontjából a legnagyobb potenciállal rendelkezők azonosítása, és a klímasemleges, erőforrás-hatékony és körforgásos gazdaságra való áttérés elősegítése érdekében az európai zöld megállapodással összhangban,
 - a zöld és digitális átállásra kell összpontosítani, egyidejűleg építve a nemzeti energia- és klímatervekben azonosított kihívásokra és lehetőségekre, valamint a munkaerőpiacon jelen lévő hátrányos helyzetű és alulreprezentált csoportokra, különösen a fiatalokra és a nőkre.
4. A tagállamoknak ösztönözniük kell a munkáltatókat és a munkavállalók képviselőit arra, hogy előre jelezzék a humántőke-igényeket, többek között közös diagnózisok, a munkavállalóknak nyújtott személyre szabott támogatás és külső partnerségek révén, hogy támogatást nyújtsanak a munkavállalóknak, összhangban a változásra való felkészülésre és a szerkezetátalakításra vonatkozó uniós minőségi kerettel.
5. A tagállamoknak a szociális párbeszédre kell támaszkodniuk, és be kell vonniuk a szociális partnereket a Covid19-válság által okozott munkaerőpiaci kihívások kezelésére kidolgozott szakpolitikák kialakításába, végrehajtásába és értékelésébe.

i. *Munkaerő-felvételi és átmenetet támogató ösztönzők és vállalkozástámogatás*

6. A tagállamoknak fel kell használniuk a munkaerő-felvételre és az átmenetet támogató ösztönzőket a minőségi munkahelyteremtés előmozdítása és a munkavállalók foglalkoztathatóságának támogatása érdekében, amelynek kísérlnie kell a hanyatló ágazatokból a bővülő ágazatokba – többek között a zöld és digitális ágazatokba – való munkaerőpiaci átmeneteket. Ezeknek a rendszereknek céltottnak, ideiglenesnek kell lenniük, idővel fokozatosan kivezetett támogatással, és megfelelő biztosítékokat kell tartalmazniuk annak biztosítása érdekében, hogy az újonnan létrehozott munkahelyek életképesek legyenek és az ösztönzők lejártá után is fennmaradjanak. Jellemzően a munkaerőpiaccai kapcsolatos, erős képzési elemet is magukban kell foglalniuk, és adott esetben figyelembe kell venniük a munkaerőpiaci igények regionális dimenzióját.
7. A tagállamoknak be kell vezetniük vagy meg kell erősíteniük a tanulószersződéses gyakorlati képzések és a fizetett szakmai gyakorlatok támogatási rendszereit, különösen a mikro-, kis- és közép vállalkozások, valamint a szakképzett munkaerő hiányával küzdő ágazatok esetében. Ezeknek a programoknak erős képzési komponenst kell tartalmazniuk, és nyomon kell követni és értékelni kell azokat, utat nyitva a stabil munkaerőpiaci integrációhoz. A támogatást össze kell kapcsolni a munkahelyek minőségét támogató releváns keretrendszerekkel, például a színvonalas és eredményes tanulószersződéses gyakorlati képzés európai keretrendszerével vagy a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszerével.
8. A tagállamoknak a vállalkozói szellem előmozdítása érdekében támogatniuk kell a vállalkozásindítási támogatásokat és kölcsönöket, az önfoglalkoztatók szociális védelemhez való jobb hozzáférésével együtt. Az intézkedéseknek ötvözniük kell a vállalkozóknak, az újrakezdőknek és a potenciális vállalkozóknak nyújtott pénzügyi és nem pénzügyi támogatást. Testre szabott támogatást kell kialakítani inkluzív módon az alulreprezentált és hátrányos helyzetű csoportokból érkezők, valamint a szociális, zöld és digitális projektek számára.

ii. *Továbbképzési és átképzési lehetőségek és támogatási intézkedések*

9. A tagállamoknak átfogó készségstratégiákat kell bevezetniük a különböző gazdasági ágazatok és ökoszisztémák számára, támogatva e célból a vállalatok, a szociális partnerek, az oktatási és képzési intézmények, az állami foglalkoztatási szolgálatok és más érdekelt felek közötti együttműködést a teljes ipari ökoszisztémában és értékláncban vagy régióban, a készségfejlesztési paktummal összhangban, és elősegítve az ágazatközi és földrajzi mobilitást a zöld és digitális áttérés lehetővé tétele céljából is.

10. A tagállamoknak naprakész munkaerőpiaci és készségekkel kapcsolatos információgyűjtést kell kialakítaniuk, többek között regionális, határokon átnyúló és ágazati szinten is, az oktatási és képzési tantervek megalapozása és az állami foglalkoztatási szolgálatok támogatása céljából. A készségekkel kapcsolatos információgyűjtésnek széles körben hozzáférhetőnek kell lennie az egyének és az érdekeltek számára.
11. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az oktatási és képzési kínálat megfeleljen a munkaerőpiac igényeinek. A szakképzési programoknak különösen a szakmai készségek és kompetenciák kiegyensúlyozott kombinációját kell kínálniuk, és munkaalapú tanulási és tanulószerveződéses gyakorlati képzési lehetőségeket kell teremteniük, a fiatalokra összpontosítva. A dolgozó szakemberek igényeihez jobban igazodó rövid tanfolyamok elősegíthetik a rugalmas karrierlehetőségeket, többek között az idősebbek számára is.
12. A tagállamoknak a felnőttek számára a munkaerőpiacon elfoglalt jelenlegi helyzetüktől függetlenül minőségi képzésre és pályaaorientációra való jogosultságot kell biztosítaniuk, jövőbeli szakmai igényeik kielégítése céljából. Amennyiben lehetséges, az említett jogosultságoknak fizetett képzési szabadsággal való összekapcsolása maximalizálhatja a bennük rejlő lehetőségeket.
13. A tagállamoknak meg kell erősíteniük a formális oktatáson és képzésen kívül szerzett tanulás és tapasztalat elismerésére és érvényesítésére irányuló kapacitásait annak biztosítása érdekében, hogy a munkavállalók tájékoztatást adhassanak készségeikről a leendő munkáltatóiknak, ezáltal előmozdítva a munkavállalók hatékony újraelosztását a nem formális és az informális tanulási eredmények érvényesítéséről szóló 2012. évi tanácsi ajánlással és annak 2020. évi értékelésével összhangban. Ebben az összefüggésben a mikrotanúsítványok elősegíthetik a rövid tanfolyamok vagy tanulási tapasztalatok során szerzett tanulási eredmények hordozhatóságát és elismerését.

iii. *A foglalkoztatási szolgálatok által a munkahelyváltáshoz nyújtott fokozott támogatás*

14. A tagállamoknak személyre szabott támogatást kell nyújtaniuk az álláskeresőknak, ideértve a tanácsadást, az orientációt és a mentorálást, a készségek értékelését és érvényesítését, az álláskeresői támogatást, a vállalkozói támogatást és szükség esetén a szociális szolgálatokhoz való beutalásokat. Kiemelt figyelmet kell fordítani a fiatalokra, különösen a munkaerőpiacra belépőkre, valamint a nemi alapú elfoglaltság és a megkülönböztetés egyéb formái elleni küzdelemre.
15. A tagállamoknak támogatást kell nyújtaniuk a vállalati szerkezetátalakítás által érintett munkavállalók számára, a további készségek és munkaerő keresésében a vállalatokkal szoros együttműködésben. Ez a támogatás magában foglalhatja a személyre szabott karrierlehetőségeket, az ugyanazon vállalatban belüli különböző munkakörök betöltéséhez szükséges készségek elsajátítását, az újrafoglalkoztatási terveket, a külső képzést és a más cégekhez való kihelyezést, valamint a határokon átnyúló mobilitás elősegítését és a készségek elismerésének vagy érvényesítésének előmozdítását.
16. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az állami foglalkoztatási szolgálatok rendelkezzenek a fent említett különböző támogatási formák közvetlen nyújtásához vagy az ahhoz való egyéb hozzájáruláshoz szükséges működési kapacitással. A szociális szolgálatokkal együttműködve elő kell mozdítani az állami foglalkoztatási szolgálatok tájékoztatási tevékenységeit, különös tekintettel a nehezen elérhető, tartósan munkanélküli vagy inaktív fiatalokra.

Finanszírozási lehetőségek, nyomon követés és jelentéstétel

17. A tagállamoknak megfelelő forrásokat kell elkülöníteniük az EASE-intézkedések finanszírozására, ugyanakkor biztosítaniuk kell az uniós programok és eszközök keretében finanszírozott intézkedések kettős finanszírozásának kizárását. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a támogatási intézkedéseket adott esetben úgy alakítsák ki, hogy azok megfeleljenek az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak.
18. A tagállamoknak teljes mértékben ki kell használniuk a strukturális alapokból – nevezetesen az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), a Méltányos Átállást Támogató Alapból, az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapból (EGAA), a kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatásból (REACT-EU), a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból és a technikai támogatási eszközökből – uniós szinten rendelkezésre álló támogatást az EASE-intézkedések megtervezéséhez és végrehajtásához.

19. A tagállamoknak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott támogatás érdekében a Bizottságnak benyújtott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe bele kell foglalniuk az EASE-intézkedéseket. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz jogi keretében meghatározott feltételekkel összhangban az említett intézkedések támogathatósága többek között az eszköz hatályához és célkitűzéseire való igazodásuktól, a Tanács által az európai szemeszter keretében elfogadott vonatkozó országspecifikus ajánlásokban meghatározott kihívások kezeléséhez való hozzájárulásuktól, valamint a más uniós programokkal és eszközökkel való kiegészítő jellegtől és koordinációtól függ, a rendelkezésre álló támogatás teljeskörű és optimális kihasználása érdekében.
20. A tagállamoknak nyomon kell követniük és értékelniük kell az EASE-intézkedéseket annak érdekében, hogy tényeken alapuló szakpolitikákat és beavatkozásokat lehessen kidolgozni, biztosítva az erőforrások hatékony felhasználását és a beruházások pozitív megtérülését, továbbá a meglévő kereteken keresztül jelentést kell tenniük a foglalkoztatás előmozdítása és a munkahelyek közötti átmenet támogatása terén szerzett tapasztalatokról és előrehaladásról.

Kelt Brüsszelben, 2021. március 4-én.

a Bizottság részéről

Nicolas SCHMIT

a Bizottság tagja
